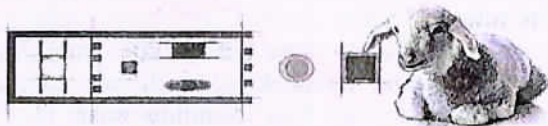

Agano na Mpango Makini

SABATO MCHANA

Somo la Juma Hili: *Kut. 24:1-18; 1 Kor. 11:23-29; Law. 10:1, 2; Eze. 36:26-28; Kut. 25:1-9; Kut. 31:1-18.*

Fungu la Kukariri: “Musa akaenda akawaambia watu maneno yote ya Bwana, na hukumu zake zote; watu wote wakajibu kwa sauti moja, wakasema, ‘Maneno yote aliyoyanena Bwana tutayatenda’ ” (*Kutoka 24:3*).

Kama Mungu wao, Muumbaji na Mkombozi, Bwana alitamani kuwa pamoja na watu Wake na kukaa kati yao. Alitumbia ili tuwe na ushirika wa karibu Naye. Hata hivyo, ikiwa mahusiano mema pamoja na watu wengine yanahitaji wakati na jitihada kujengwa, ndivyo ilivyo kwa uhusiano wetu wa wima pamoja na Mungu. Unaweza kuwa uzoefu wenye kuinua na kujaa ukuaji, lakini ikiwa tu tutatumia muda pamoja Naye. Kwa njia ya kivitendo, hili linamaanisha kujifunza Neno Lake (Mungu akizungumza nasi), kuomba (kufungua mioyo yetu kwa Mungu), na kuwashuhudia wengine kuhusu kifo, ufufuo na kurudi kwa Kristo (kushiriki katika utume wa Mungu). Kadiri Mungu anavyotubariki, tutakuwa mlizamu wa baraka kwa wengine.

Tunapaswa kukaza fikra kwa Mungu, si kwetu wenyewe (*Ebr. 12:1, 2*). Kwa kuwa na uhusiano Naye, Mungu anaweza kutuwezesha kufuata mafundisho Yake, inayomaanisha kutii Neno Lake. Si ajabu kizazi cha nyakati za mwisho cha wafuasi wa Kristo kinaelezwa kama watu “wazishikao amri za Mungu na imani ya Yesu” (*Ufu. 14:12*).

Ni rahisi, kwa kweli: tunampenda Mungu, na, kutokana na upendo huo, tunamtii.

*Jifunze somo la juma hili kwa maandalizi ya Sabato ya Septemba 6.

Kitabu na Damu

Soma Kutoka 24:1–8. Usomaji wa Neno la Mungu na unyunyizaji wa damu una jukumu gani katika kuthibitisha agano kati ya Mungu na watu Wake?

Mungu aliye hai wa Biblia ndiye Mungu wa mahusiano. Jambo muhimu kwa Bwana wetu si kitu au ajenda bali ni mtu. Hivyo, Mungu anawazingatia sana watu, na kusudi kuu la utendaji Wake ni kujenga uhusiano binafsi na wanadamu. Hata hivyo, Mungu ambaye “ni upendo” angepaswa kuwa Mungu anayejali mahusiano, kwa maana kunawezaje kuwa na upendo bila uhusiano?

Yesu alisema: “‘Nami, nikiinuliwa juu ya nchi, nitawavuta wote kwangu’” (*Yn. 12:32*). Mungu havutiwi tu na tabia zetu za kimaadili, mafundisho sahihi, au seti ya matendo yanayofaa, lakini, zaidi ya yote, na uhusiano binafsi na wa karibu nasi. Taasisi zote mbili za Uumbaji (*Mwanzo 1–2*) zinahusu uhusiano: ya kwanza kuhusu uhusiano wa wima na Mungu (Sabato) na ya pili kuhusu uhusiano mlalo kati ya wanadamu (ndoa).

Kuthibitishwa kwa agano pale Sinai ilikuwa ni kuimarisha uhusiano maalumu ambao Mungu alitaka kuwa nao na watu Wake. Katika sherehe hiyo, watu walipaza sauti zao mara mbili kwamba watamtii Mungu katika kila jambo alilotaka. “Maneno yote aliyoyanena Bwana tutayatenda,” walitangaza (*Kut 24:3*). Walimaanisha hivyo, pia, lakini hawakujua hali yao ya kukatishwa tamaa upesi kwao, udhaifu wao, na kukosa kwao nguvu. Watu walinyunyiziwa damu ya agano, kuonesha kwamba ni kwa ustahili wa Kristo pekee ndipo Israeli wangeweza kufuata maagizo ya Mungu.

Hatutaki kukubali kwamba asili yetu ya kibinadamu ni dhaifu, yenye unyonge, na ya dhambi kabisa. Tuna mwelekeo wa asili kuelekea katika uovu. Ili kuweza kutenda mema, ni lazima tupate msaada kutoka nje yetu wenyewe. Msaada huu unatoka juu tu, kutoka katika nguvu ya neema ya Mungu, kutoka katika Neno Lake, na kutoka kwa Roho Mtakatifu. Na hata tukiwa na haya yote, uovu bado huja kwa urahisi sana kwetu, sivyo?

Ndiyo maana uhusiano binafsi wa karibu na Mungu ulikuwa muhimu kwa watu wakati huo, pale Sinai, kama ilivyo kwetu leo.

“Maneno yote aliyoyanena Bwana tutayatenda” (*Kut. 24:3*)
Ni mara ngapi umesema jambo lile lile, lakini ukashindwa?
Ufumbuzi pekee ni upi?

Kumwona Mungu

Soma Kutoka 24:9–18. Ni uzoefu gani wa kushangaza ambao wana wa Israeli walipewa hapa?

Baada ya kuthibitisha tena agano kwa uthabiti na Mungu, Musa alipanda tena juu ya mlima Sinai. Mwanzoni mwa kupanda huku, Musa hakuwa peke yake. Alikuwa na kundi bora sana la viongozi 73 wa Israeli. Kwa viongozi, huu ulikuwa uzoefu wa upeo wa juu: walimwona Mungu (udhihirisho wa kuwepo kwa Mungu), na mara mbili andiko linasisitiza ukweli huu wa kushangaza. Ulikuwa pia wakati wa viongozi, kwa kula pamoja, kutia muhuri agano na Mungu. Hii ilikuwa karamu, na Mungu wa Israeli alikuwa Mwenyeji wao. Viongozi hawa waliheshimiwa sana na Mungu.

Huko Mashariki ya Kati katika zama za Biblia (na kwa kiasi fulani leo), kula pamoja kulikuwa ni uzoefu wa juu sana, heshima kubwa, na fadhila. Kulitoa msamaha na kujenga kifungo cha urafiki. Kulimaanisha kusaidiana na kukaa pamoja nyakati za hatari na shida. Kwa kula pamoja, waliahidiana, bila maneno, kwamba ikiwa kitu kitamtokea mmoja wao, mwingine atalazimika kuja kusaidia. Kualikwa chakulani ilikuwa fadhila ya pekee ambayo haikutolewa kwa kila mtu.

Wakati huohuo, kukataa mwaliko ilikuwa moja ya aina mbaya zaidi za matusi. Ufahamu huu unatusaidia kuelewa kisa katika Agano Jipya ambapo Yesu Kristo alishutumiwa vikali kwa kula pamoja na wenye dhambi (*Luka 5:30*). Waumini wanaposherehekea Meza ya Bwana, pia wanaanzisha uhusiano huu wa karibu na waumini wengine ambao ni wenye dhambi kama wao. Wakati wa mlo huu, tunasherehekea msamaha na wokovu tulionao katika Yesu (*tazama Mt. 26:26–30, Marko 14:22–25, 1 Kor. 11:23–29*).

Cha kusikitisha, baadhi ya wanaume waliopanda pamoja na Musa baadaye walianguka dhambini na kupoteza maisha yao (*tazama Law. 10:1, 2, 9*). Ingawa walikuwa na uzoefu wa kina na Mungu huko, hawakubadilishwa au kuongoka kwa uzoefu huo. Ni somo lenye nguvu kiasi gani kuhusu jinsi kuwa na ukweli na fadhila takatifu hakumaanishi uongofu wa moja kwa moja. Baada ya kupitia uzoefu wa kile walichokifanya, watu hawa walipaswa kuwa wa mwisho kufanya kile ambacho kwa kusikitisha wangepanya baadaye.

Tafakari zaidi kisa cha watu hawa waliokuwa na fadhila kubwa, yaani wana wa Haruni. Ni onyo gani hili linapaswa kutupatia, kama Waadventista, ambao, kwa nuru tuli yokabidhiwa, kwa kweli tumepata fadhila kubwa?

Nguvu ya Kutii

Soma Ezeieli 36:26–28. Utii unatokeaje katika maisha yetu?

Katika matukio matatu, Waisraeli walitangaza kwa bidii kwamba wangemtii Mungu (*Kut. 19:8; Kut. 24:3, 7*). Utii ni muhimu, hata kama Biblia inafundisha kwamba sisi wanadamu tu wanyonge, waliovunjika, dhaifu, na wenye dhambi. Ukweli huu wa kusikitisha umefunuliwa sio tu kupitia historia ya Israeli ya kale, lakini kupitia historia ya watu Wake wote.

Basi, tunawezeshwaje kumfuata Mungu kwa uaminifu?

Habari njema ni kwamba kile Mungu anachoamuru, anatuwezesha kufanya. Msaada ambao haumo ndani yetu unatoka nje, na kutuwezesha kufanya kile Mungu anachotaka. Ni kazi Yake. Katika kiini cha muhtasari wake wa kiteolojia katika Ezeieli 36:26, 27, nabii Ezeieli anaweka wazi jambo hili. Ni Mungu pekee awezaye kufanya upandikizaji wa moyo, na anafanya hivyo kwa kuondoa moyo wetu wa jiwe na kuweka mahali pake moyo wa nyama ulio mwepesi kuhisi. Kama Yohana alivyowakumbusha wasikilizaji wake: “‘Hamuwezi kumtumikia Bwana’” (*Yos. 24:19*).

Tunaweza kuamua kumfuata Mungu; huo ni wajibu wetu. Inatupasa kufanya uchaguzi, uchaguzi wa kila wakati kujisalimisha Kwake. Na hiyo ni kwa sababu hatuna uwezo wa kutimiza hata uchaguzi wetu wa makusudi wa kumtumikia. Lakini tunapokabidhi udhaifu wetu kwa Mungu, atatupatia nguvu. Paulo anasema: “Niwapo dhaifu, ndipo nilipo na nguvu” (*2 Kor. 12:10*).

Ona “Mimi” ya kiungu katika Ezeieli 36:24–30: Mungu anakusanya, anasafisha, anaondoa, anatoa, anaweka, na kukugusa ili ushike sheria Yake kwa uangalifu. Kile anachofanya, utafanya. Anajihusisha na wewe, na ukihusiana Naye kwa karibu, utatenda vile atendavyo. Umoja kati ya Mungu na wewe utakuwa wenye nguvu, uwezo, na uchangamfu.

Tena, mkazo katika kifungu hiki unahusu utendaji wa Mungu. Tafsiri sisi inasomeka: “Nitatia Roho yangu ndani yenu nami nitafanya kwamba mtembee katika sheria zangu, nanyi mtafanya” (*Eze. 36:27*). Mungu anawaamuru watu kutii na kisha anawapa uwezo wa kutii. Kile Mungu anachotaka kwa watu Wake, anawasaidia kufanya. Utii ni kipawa cha Mungu (sio tu utendaji wetu au mafanikio), kama ambavyo kuhesabiwa haki na wokovu ni vipawa Vyake, pia (*Flp. 2:13*).

Ikiwa tumeahidiwa uwezo wa kutii, kwa nini inakuwa rahisi sana kwetu kuanguka katika dhambi hata hivyo?

Katikati ya Watu Wake

Mungu alikuwa anawafundisha watu Wake kwa njia mbalimbali, na moja ya njia hizo ilikuwa kupitia patakatifu. Huduma zake zote zilielekeza kwa Yesu; zilikuwa ni masomo kielelezo katika mpango wa wokovu, ambao ungetekezwa kwa njia ya Yesu karne nyingi baadaye.

Soma Kutoka 25:1–9. Ni kweli zipi muhimu, za kivitendo, na za kiteolojia zinaonekana katika aya hizi?

Ingawa Mungu alikuwa anawaongoza Waisraeli na tayari alikuwa karibu nao, alimwagiza Musa kujenga patakatifu: “Nao na wanifanyie patakatifu, ili nipate kukaa kati yao” (*Kut.* 25:8). Mungu alitaka kuwaonesha dhahiri kwamba alikuwa pamoja nao. Ingawa walikuwa wamefanya makosa mara nyingi, hakuwa amewaacha, na “baada ya Mbingu kuwafadhili tena” (*Ellen G. White, Wazee na Manabii, Sehemu ya Kwanza, uk. 357*), walipewa amri toka kwa Mungu, na mchakato wa ujenzi wa patakatifu ulianza.

Biblia inatuthibitishia kwamba Mungu haishi katika mahekalu na majengo yaliyojengwa na wanadamu (*Mdo.* 7:47–50) kwa sababu Yeye ni mkuu kuliko mbingu za mbingu, na mbingu haziwezi kumtosha. Paulo akiwa Areopago huko Athene anasema: “Mungu aliyeufanya ulimwengu na vitu vyote vilivyomo, yeye, kwa kuwa ni Bwana wa mbingu na nchi, hakai katika hekalu zilizojengwa kwa mikono” (*Mdo* 17:24). Pia, Mfalme Sulemani asema: “Lakini Mungu je? Atakaa kweli kweli juu ya nchi? Tazama, mbingu hazikutoshi, wala mbingu za mbingu; sembuse nyumba hii niliyoienga!” (*1 Fal.* 8:27). Patakatifu palipaswa kuwa ambapo Mungu angedhihirisha kuwepo Kwake kati yao.

Waisraeli walipaswa kuleta sadaka za hiari kwa ajili ya ujenzi wa patakatifu. Walipaswa kutoa zawadi za thamani na za gharama kubwa, ikiwa ni pamoja na dhahabu, fedha, shaba, miti ya mshita, nguo za aina mbalimbali za kitani safi, mafuta ya mzeituni na manukato.

Katika Kutoka 25:10–27:21, tunapewa maelezo mengi kuhusu patakatifu na huduma zake. Mungu alimpa Musa ramani iliyo na maelekezo mahususi ya jinsi ya kujenga na kuweka samani za patakatifu, ikiwa ni pamoja na sanduku la agano, meza ya mikate ya wonyesho, kinara cha taa, madhabahu, mapazia, rangi, na vipimo.

Musa alipaswa kujenga hema takatifu sawasawa na mfano ambao Mungu alimwonesha (*Kut.* 25:9, 40; *Kut.* 26:30), iliyokuwa mfano wa patakatifu pa mbinguni (*Ebr.* 8:1, 2; *Ebr.* 9; 11). Patakatifu pa kiduniani palikuwa na kazi muhimu mpaka kifo cha Yesu na huduma Yake katika patakatifu pa mbinguni, iliyotangua huduma za patakatifu pa duniani, ukweli ulioashiriwa na kupasuka kwa pazia mbele ya Patakatifu pa Patakatifu pa wakati wa kifo cha Kristo (*Mt.* 27:51, *Mk.* 15:38).

Kujazwa na Roho wa Mungu

Mungu alimwagiza Musa juu ya kila jambo katika maandalizi ya huduma za hema takatifu. Makuhani walipaswa kuwa na mavazi ya kikuhani, lakini kuhani mkuu alivaa naivera maalum, iliyokuwa na majina ya wana wa Israeli. Pia alivaa kifuko cha kifuni, kilichokuwa na Urimu na Thumimu na kilipaswa kuwa katika moyo wake (*Kutoka 28*). Makuhani wote walipaswa kuwekwa wakfu (*Kutoka 29*). Vitu vingine vilivyopaswa kuandaliwa kwa uangalifu ni madhabahu ya kufukizia uvumba, birika la kunawia, mafuta ya kupaka, na uvumba (*Kutoka 30*).

Soma Kutoka 31:1–18. Ni msaada gani wa pekee aliotoa Mungu ili mambo yote ya hema takatifu na huduma zinazohusiana nayo ziandaliwe na kujengwa kwa namna nzuri na ifaayo?

Kwa mara ya kwanza katika Maandiko, mtu anasoma kwamba Mungu angemjaza mtu kwa Roho wa Mungu. Hilo linamaanisha nini? Bezaleli alipewa uwezo wa kufanya kazi kwa ustadi katika hema takatifu. Alijazwa, yaani, alipewa ujuzi mpya, ufahamu, na maarifa juu ya ufundistadi uliohitajika. Zaidi ya hayo, Mungu alimpa Oholiabu na mafundistadi wengine wengi Roho ile ile ili kusaidia katika kazi hii.

Katikati ya ubunifu huu wote, Sabato ya Mungu inawasilishwa kama ishara kati ya Mungu na watu Wake kwamba Bwana ndiye awatakasaye. Ina maana kwamba utunzaji wa amri ya nne unahusishwa na utakaso. Ezekieli aliona baadaye: “Tena naliwapa sabato zangu, ziwe ishara kati ya mimi na wao, wapate kujua ya kuwa mimi, Bwana, ndimi niwatakasaye” (*Eze. 20:12*).

Sabato ni ukumbusho kwamba Bwana si tu Muumbaji wetu (*Mwa. 2:2, 3*), Mkombozi, na Mungu (*Kum. 5:15; Marko 2:27, 28*) bali pia Mtakatifu. Anawabadilisha watu kwa kuwepo Kwake; kwa njia ya Roho na Neno Lake, wanakua na kuakisi tabia ya upendo, fadhili, isiyo na ubinafsi na ya kusamehe.

Zawadi ya mwisho ambayo Mungu alimpa Musa ilikuwa Amri Kumi (*Kut. 31:18*). Mungu Mwenyewe aliandika na kutoa mbao mbili za mawe zenye amri kumi (*Kut. 31:18, Kum. 9:9–11*). Mbao hizi zilipaswa kuwekwa katika Patakatifu pa Patakatifu na ndani ya sanduku la agano, lililokuwa chini ya kiti cha rehema (*Kut. 25:21*).

Neno “kiti cha rehema” linatokana na neno moja la Kiebrania, ambalo maana yake ya msingi ni “kupatanisha.” Kwa nini, basi, hiki “kiti cha rehema” kiliwekwa hasa juu ya sheria ya Mungu? Tunapaswa kuona tumaini gani katika ukweli huu?

Jifunze Zaidi: Soma Ellen G. White, "Hema ya Kukutania na Huduma Zake," uk. 357–373, katika *Wazee na Manabii, Sehemu ya Kwanza*.

Hema ya kukutania ilikuwa mahali pa pekee ambapo upatanisho ulitimizwa kwa ajili ya dhambi zilizoungamwa za watu wa Mungu. Ilikuwa ni mahali ambapo, kwa hakika, mpango mzima wa wokovu ulikuwa umefunuliwa, na kwa utondoti fulani, pia, kwa wana wa Israeli walipokuwa jangwani. Kuhesabiwa haki, kutakaswa, na hukumu vyote vilifundishwa humo. Kila dhabihu ya mnyama iliashiria kifo cha Yesu, msamaha wa dhambi, na, hatimaye, kufutwa kwa dhambi. Na, pia, pamoja na dhabihu kulikuwa na kuwepo kwa sheria ya Mungu, kipimo cha haki.

"Sheria ya Mungu, iliyotunzwa ndani ya sanduku, ilikuwa kanuni kuu ya haki na hukumu. Sheria hii ilitamka kifo kwa mwasi; lakini juu ya sheria kulikuwa na kiti cha rehema, ambapo juu yake Uwepo wa Mungu ulidhihirishwa, na kutoka hapo, kwa njia ya sifa stahilifu za upatanisho, msamaha ulitolewa kwa mdhambi aliyetubu. Hivyo katika kazi ya Kristo kwa ajili ya ukombozi wetu, iliyowakilishwa kwa huduma ya patakatifu, "Fadhili na kweli zimekutana, Haki na amani zimehusiana." Zaburi 85:10."—Ellen G. White, *Wazee na Manabii, Sehemu ya Kwanza*, uk. 362.

Maswali ya Kujadili:

- ① Ni mara ngapi umesema, "Maneno yote aliyoyanena Bwana, nitayatenda"? Ulifanikiwa kwa kiasi gani katika juhudi zako?
- ② Mwishoni mwa kukaa kwa Musa na Bwana kwa siku 40 juu ya Mlima Sinai, Mungu alisisitiza kwamba Waisraeli lazima washike Sabato Yake, kwa sababu ingekuwa ishara kati ya Mungu na wao kwamba ni Bwana ambaye angewafanya kuwa watakatifu. Utakatifu na utakaso vina nafasi gani katika kuitunza Sabato?
- ③ Bwana alitaka wafanye patakatifu ili "nipate kukaa kati yao." Inafurahisha kiasi gani kwamba mahali hapa palikuwa kitovu cha wokovu kwa Israeli. Ilikuwa hapa—katika hema hili takatifu, ambapo Mungu alikaa kati ya watu Wake—ndipo mpango wa wokovu ulitekelezwa kwa mifano na vivuli. Hili linatuambia nini kuhusu utegemezi wetu kamili kwa Mungu kwa ajili ya wokovu?
- ④ Inamaanisha nini kwamba kwa njia ya damu dhambi zao zote zililetwa patakatifu, nyumba ya Mungu? Ukweli huu wa kustaajibisha unaakisije, hata kama ni kwa kufifia, kile Yesu alichofanya msalabani kwa ajili yetu na kile anachotufanyia sasa katika patakatifu pa mbinguni?